

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 536520

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr hab. Wojciech Otrębski

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok III - Semestr 6

Punkty ECTS: 2

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

- C1 - Zapoznanie z najnowszą wiedzą wyjaśniającą mechanizmy psychospołecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
- C2 - Zapoznanie z najnowszą interdyscyplinarną wiedzą wyjaśniającą reakcje społeczności na niepełnosprawność,
- C3 - Poznanie jak rozwiązania systemowe wspomagają i utrudniają psychospołeczne funkcjonowanie jednostki niepełnosprawnej i jej grup odniesienia,

Wymagania wstępne:

- W1. Znajomość zagadnień z przedmiotu: Metody badania osobowości.
- W2. Znajomość zagadnień z przedmiotu: Psychologia rozwojowa (dzieci, młodzieży i dorosłych).

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

- W_1 Student zna mechanizmy kształtujące postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych, K_W05
- W_2 Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu psychologii rehabilitacji, K_W09
- W_3 Student zna i rozumie koncepcje niepełnosprawności i związane z nimi modele działań rehabilitacyjnych, K_W10
- W_4 Student posiada wiedzę konieczną do pracy z rodziną w sytuacji niepełnosprawności jej członka K_W05
- W_5 Student zna w podstawowym zakresie przebieg procesu edukacji ucznia z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, K_W05
- W_6 Student zna w podstawowym zakresie przebieg procesu rehabilitacji społecznej i zawodowej osoby z niepełnosprawnością, K_W12

UMIEJĘTNOŚCI

- U_1 Student umie oddziaływać na zmianę stereotypu osoby niepełnosprawnej, K_U06
- U_2 Adekwatnie do okoliczności używa fachowej terminologii K_U01
- U_3 Potrafi wybrać najbardziej adekwatny do okoliczności model organizacji działań rehabilitacyjnych wobec jednostki, K_U07
- U_4 Posiada umiejętność pracy z grupą w sytuacji niepełnosprawności jej członka, K_U07

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

- K_1 Podejmuje adekwatne do potrzeb działania diagnostyczne i rehabilitacyjne wobec osób z niepełnosprawnością w różnym wieku, K_K05
- K_2 Podejmuje adekwatne działania wspierające grupę w sytuacji niepełnosprawności jej członka, K_K09
- K_3 Potrafi aktywnie włączyć się w proces planowania i realizacji działań rehabilitacyjnych w zakresie edukacyjnym, społecznym i zawodowym, K_K10

Metody dydaktyczne:

wykład, konwersatorium, praca studenta z tekstem

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

- Ocena dostateczna
Student nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu wykładu,
- Ocena dostateczna,
Student posiada dostateczną wiedzę z zakresu wykładu,
- Ocena dobra
Student posiada dobrą wiedzę z zakresu wykładu,
- Ocena bardzo dobra
Student posiada bardzo dobrą wiedzę z zakresu wykładu

Opis zajęć: Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych (wykład)

Treści programowe przedmiotu:

1. Jak używane słownictwo może kształtować nasze myślenie o osobach niepełnosprawnych - omów mechanizmy?
2. Zróżnicowanie grupy osób niepełnosprawnych – kryteria statystyczne.
3. Czynniki psychospołeczne warunkujące zmiany stosunku do osób niepełnosprawnych i możliwość kształtowania pozytywnych postaw wobec nich.
4. Definicje (rodzaje), kategorie i stopnie niepełnosprawności - wyjaśnij.
5. Koncepcje niepełnosprawności – specyfika organizacji i przebiegu procesu rehabilitacji w każdej z nich.
6. Rehabilitacja (wyjaśnij pojęcie, cel, warunki efektywności, miejsce psychologii).
7. Model interakcyjny w rehabilitacji osób niepełnosprawnych (założenia i analiza schematu).
8. Model interpersonalnego ujęcia rehabilitacji osób z niepełnosprawnością (S. Kowalik)
9. Przedmiot psychologii rehabilitacji – wyjaśnij zakres (schemat).
10. Funkcjonowanie rodziny z osobą niepełnosprawną (dziecko, dorosły) – uwarunkowania emocji i kryzysów.
11. Organizacja kształcenia osób niepełnosprawnych – orzekanie o formie kształcenia, typy szkół, formy organizacji procesu edukacji.
12. Wczesna interwencja – wczesna stymulacja dziecka w rozwoju (definicje, organizacja działań).
13. Kształcenie integracyjne uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – założenia i zasady, mity, rola pedagoga wspomagającego, bariery.
14. Efektywność kształcenia integracyjnego i jej uwarunkowania; wnioski dla praktyki organizacji i prowadzenia kształcenia integracyjnego.
15. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – działania, etapy przystosowania się grupy do niepełnosprawności.
16. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych – założenia (Hulek), definicja i przebieg.
17. Podział kompetencji i modele realizacji działań rehabilitacyjnych.
18. Formy organizacyjne rehabilitacji społecznej i zawodowej – rola i zadania psychologa

Literatura:

Literatura podstawowa

- Bobińska K., Pietrasa T., Gałęcki P. (red.) (2012). Niepełnosprawność intelektualna - etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia. Wrocław: Continuo.
- Kowalik S. (2007). Psychologia rehabilitacji. Warszawa: WAIp.
- Otrębski W. (2007). Interakcyjny model rehabilitacji zawodowej osób z upośledzeniem umysłowym. Lublin: Wyd. KUL.
- Otrębski W. (2018). Niepełnosprawność wybrane problem definicyjne (wyd. II). W: E. Rutkowska (red.), Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych (1-17). Warszawa: PZWL.
- Otrębski W. (2019). Start w dorosłość –uwarunkowania, wyznaczniki oraz proces przejścia z edukacji do rynku pracy uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W: I. Chrzanowska, G. Szumski (red.), Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole (236-247). Warszawa: FRSE, Seria Naukowa, t. 7.
- Ossowski R. (2020). Psychologia rehabilitacji w praktyce. Bydgoszcz: Wyd. Uniw. K.W.
- Smith D.D. (2009). Pedagogika specjalna. Warszawa: Wyd. APS, Wyd. Nauk. PWN

Literatura uzupełniająca

- Marek B., Otrębski W., Rodziewicz B., Sękowski T., Szubielska M., Torój M., Trojanowska-Bis A. (2008). Przez języki świata do pracy. Nowe idee w rehabilitacji zawodowej osób niewidomych i słabo widzących. Lublin: Wyd. KUL.
- Otrębski W., Rożnowski B. (2008). Sytuacja psychologiczna osób z niepełnosprawnością na rynku pracy: Badania percepcji pracodawców, pracowników i poszukujących pracy. Lublin: RP.
- Otrębski W., Konefał K., Mariańczyk K., Kulik M. (2011). Wspieranie rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem wyzwaniem dla pracy socjalnej. Badania rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi w województwie lubelskim. Lulin: Europerspektywa, ss. 255.